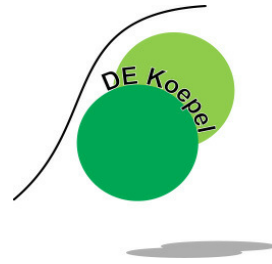

Aan de leden van de Vaste Kamercommissie van de
Tweede Kamer voor Economische zaken,
Landbouw en Innovatie.
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
Uitsluitend per e-mail verzonden

Utrecht, 20 Juni 2011

Geachte commissieleden,

Graag geeft de Duurzame Energie Koepel, waarin het bedrijfsleven uit de duurzame energiesector is verenigd (ca. 400 bedrijven), hierbij een reactie op het op 10 juni gepresenteerde Energierapport.

De Duurzame Energie Koepel is blij met de erkenning in het Energierapport waarin het vaststelt dat duurzame energie belangrijk is en dat het een onmisbaar onderdeel uitmaakt van de toekomstige energievoorziening en dat investeren in een duurzame energiehuishouding loont. Verder zijn we zeer tevreden met de constatering dat er een gelijk speelveld moet komen tussen grijze en groene energie; iets waar we als sector al lang voor pleiten en dat nu echt benoemd wordt.

De Duurzame Energie Koepel is helaas niet vooraf geconsulteerd bij de opstelling van het rapport. Derhalve hopen we dat u als commissieleden tijdens de behandeling van het Energierapport op 22 juni in het Algemeen Overleg Energie, ons commentaar en aanbevelingen kunt inbrengen.

Samenvattend is onze reactie:

- Wij zien het rapport als een keuze voor het verleden en bepleiten graag een meer toekomstgerichte insteek.
- Wij zijn positief over de verplichting van bij- en meestook biomassa.
- Verplichtingenstelsel past alleen in een internationale context, nu dus nog niet doen, want er zijn efficiëntere manieren.
- Duidelijkheid is noodzakelijk over kostenverdeling voor aanpassingen netwerken.
- T.a.v. offshore wind laten we als natie een grote kans liggen.
- Het 'gat' tussen innovatie en grootschalige toepassing (valley of death) wordt niet ingevuld; dit is een groot risico en is daarmee een gemiste kans om burgers te betrekken - denk daarbij aan saldering.
- Positief is het belang dat wordt gehecht aan de decentrale duurzame energie en warmtevoorziening.
- Wij zien volstrekt onvoldoende aandacht voor de grote potentie van zonne-energie in ons land.
- Duurzame energie import (tot wel 35-40% bij huidig beleid) is ons inziens een zeer ongewenste, risicovolle en kostbare weg. Er ontstaat een economisch risico, dat de belangen van de burgers, bedrijven, maar ook de nationale overheid schaadt.

Ondanks de positieve zinsneden over de noodzaak van de inzet van duurzame energie is de Duurzame Energie Koepel er teleurgesteld over dat in de uitwerking het Energierapport een duidelijke keuze is gemaakt voor het inzetten op- en **continueren van een traditionele energievoorziening**. Wij ervaren dit als een gemiste kans om daadwerkelijk over te gaan tot verduurzaming van onze energievoorziening.

Het rapport richt zich op het verleden en ontloopt daarmee de kansen en mogelijkheden die de toekomst biedt voor een impuls in de opbouw van een structurele en innovatieve nieuwe hoogwaardige bedrijfstak. Hierbij is het kenmerkend dat de voorkeur voor een sterk op kolen en kernenergie gebaseerde energie infrastructuur, in de praktijk voor langere tijd een grootschalige inzet van vooral decentraal opgewekte energie eerder zal belemmeren dan stimuleren.

De Duurzame Energie Koepel is ingenomen met de keuze die wordt gemaakt om **bij- en meestook van biomassa verplicht** te gaan stellen in kolencentrales en deze buiten de SDE+ te houden. Het is nog onvoldoende helder hoe een dergelijk verplichtstelling kan worden geconcretiseerd. Onder meer aspecten als de invloed op de concurrentiepositie kunnen hierbij een rol spelen. Dit is een aandachtspunt dat verder zou moeten worden uitgewerkt. Verder ondersteunen we ten zeerste dat de overheid toezicht houdt op het gebruik van duurzame biomassa door alleen gecertificeerde biomassa toe te laten, echter dit dient te worden verankerd op Europees niveau en zou niet alleen van toepassing moeten zijn op biomassa voor energie maar ook op alle niet-voedsel toepassingen.

Het Energierapport is naar onze mening over de **keuze naar een verplichtingen-stelsel terecht terughoudend**. De Duurzame Energie Koepel heeft al eerder deze optie uitvoerig bestudeerd en getoetst met ervaringen van dit systeem elders in Europa. We zijn tot de conclusie gekomen dat een verplichtingensysteem pas effectief kan worden ingezet indien er werkelijk sprake is van een internationaal open en transparante energiemarkt. Een SDE+ -achtige regeling (zo blijkt uit ervaringen elders in de EU) is beduidend effectiever dan een eenzijdig (dus niet internationaal) verplichtingen systeem en voorkomt de kans op ongewenste bij-effecten zoals wind-fall profits. Wij bevelen aan om ten aanzien van een verplichtingensysteem dit alleen te overwegen indien dat internationaal en breed wordt ingezet en niet als Nederland alleen.

De passages in het Energierapport over de aanpassing van de energie netwerken is naar onze mening onvoldoende uitgewerkt en geeft de schijn dat er nogal "flexibel" zal worden omgegaan met de verdeling van de kosten over burgers, bedrijven (ook de grootverbruikers?) en de overige (buitenlandse) stakeholders, vooral de gasbedrijven en elektriciteitsproducenten. Tegen de achtergrond van de duidelijke keuze voor export van traditionele energie (kolenstroom, kernenergie en gas) maakt de Duurzame Energie Koepel zich ernstig zorgen over het **gebrek aan transparantie rondom de toerekening van de infrastructurele kosten**.

Over de positie van **off-shore windenergie** vindt de Duurzame Energie Koepel het spijtig dat in dit stadium niet wordt doorgezet op de eerdere overheidsdoelstelling van 6.000 MW in 2020. Een inzet op demonstratieparken biedt naar onze mening onvoldoende lange termijn perspectief, wat toch noodzakelijk is voor de investeringsbereidheid van partijen. Op dit punt zal Nederland een belangrijk deel van haar economische potentie niet kunnen benutten.

Verder constateert de Duurzame Energie Koepel dat er een aanzienlijk gat bestaat in de beleidsinzet tussen, enerzijds de meer grootschalige opties (zoals bio-energie en wind op land) en anderzijds het innovatiebeleid (zoals nu aanbevolen in het advies Topsector Energie). Tussen innovatie en grootschalige inzet zit een demonstratie- en **implementatiefase die op dit moment niet of nauwelijks beleidsmatig wordt voorzien** van een noodzakelijke visie en stimulering. Wij zijn van mening dat dit niet alleen een kwestie is van financiële middelen, maar vooral/ook van aanpassing van regels die nu vaak de veelal kleinschaliger opties belemmeren. Dit betreft vooral de toepassingen in de gebouwde omgeving, het gebruik van duurzame warmte, de ondergrond voor energiedoelinden en energie uit water. Een snelle en uitermate effectieve maatregel zou zijn om het salderen van energie op een brede schaal voor verschillende doelgroepen te vereenvoudigen. De Tweede Kamer heeft hierover al eerder gesproken, maar we willen ter overweging geven om dit punt opnieuw aan de orde te stellen en verder uit te werken.

De noodzaak om in te zetten op een **decentrale energievoorziening** is van groot belang. Daarbij past o.a. een structuurvisie voor de ondergrond waardoor de toepassing van nu al rendabele ondergrondse energie technieken kunnen worden bevorderd. De inzet om belemmerende wet- en regelgeving rondom decentrale energieopwekking weg te nemen wordt van harte door de sector ondersteund omdat het veel rendabele toepassingen makkelijker zal kunnen stimuleren. Overigens staat het Energierapport vooral in het teken van elektriciteitsopwekking, terwijl een verduurzaming van de warmtevoorziening zeker zo belangrijk is en meer prioriteit verdient.

Over de positie van **zonne-energie** vindt de Duurzame Energie Koepel het onjuist dat het rapport spreekt over dat zonne-energie logischerwijs in landen met veel zon-uren toegepast moet worden. De Duurzame Energie Koepel weerspreekt dat en kan dat staven aan vele positieve projecten in binnen- en buitenland in onze klimaatzone. Zonne-energie (PV, thermisch en passief) is uitstekend toepasbaar in Noord-Europa en vormt een uitstekende aanvulling op duurzame elektriciteit- en warmteopwekking. Burgers willen het, de industrie kan het, en de praktijk heeft zich al bewezen. "Gridparity" voor zon-PV wordt bereikt binnen een paar jaar, volgens ECN.

Tot slot willen wij met u onze grote zorg delen over het bereiken van de Nederlandse duurzame energie doelstellingen binnen de Europese Renewable Energy richtlijn. Het Energierapport zet nu nadrukkelijk in op **import van duurzame energie om aan de doelstelling te voldoen** (dit zou kunnen oplopen tot 35-40% van de benodigde duurzame energie in 2020). Wij zien deze route niet alleen als uitermate ongunstig voor de Nederlandse economie (we gaan immers weer geld exporten, terwijl we juist dat geld in Nederland kunnen houden en daar economische activiteit voor terug krijgen), maar ook als uitermate onzeker en risicovol. Immers, er is geen enkele zekerheid te geven over de prijsniveaus tegen de tijd dat er duurzame energie moet worden ingevoerd. Deze onzekerheid zal zeker toenemen naarmate meer landen moeite hebben om hun doelstellingen te bereiken. Zo ruilt Nederland de ene schaarste (fossiele brandstof en uranium) in voor een nieuwe. Dit is een fundamenteel punt waarvoor we graag uw aandacht vragen omdat dit naar onze mening op langere termijn de Nederlandse economische belangen schaadt en de burgers en bedrijven t.z.t. met aanzienlijke hogere kosten op zal kunnen gaan zadelen.

Ter afronding willen we de aandacht vragen voor een paar fundamentele onwaarheden / onvolkomenheden in het rapport:

- Economisch rendabel. "De investeringen voor hernieuwbare energie zijn op dit moment te hoog om zonder overheidsteun terugverdiend te worden". Dit geldt wellicht voor sommige opties maar er zijn ook al zeer rendabele toepassingen zoals duurzame warmte/koude. Ondergrondse energieopslag bewijst al twintig jaar dat het economisch rendabel is.
- Ook wordt in het rapport gesteld dat de energieprijzen zal stijgen als gevolg van de stimulering van duurzame energie en als gevolg van de nodige netverzwaring. Het toeschrijven van energieprijsstijging aan uitsluitend duurzame energie zien we als een suggestieve aanname. Er zijn meer factoren die invloed hebben die volledig buiten de toepassing van duurzame energie liggen zoals de financiële stimulering van fossiele energie in allerlei vormen en geopolitieke omstandigheden.

Wij zijn graag bereid u nadere toelichting te verschaffen.

Hoogachtend,

T.P. Bokhoven
Voorzitter Duurzame Energie Koepel

cc. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie